

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Археологія

Освітня програма 032 Історія та археологія

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Археологія
Викладач (-і)	Кочкін Ігор Тарасович
Контактний телефон викладача	+38 098 318 27 44
E-mail викладача	kochkin.i@ukr.net
Формат дисципліни	Лекційні, практичні, індивідуальні заняття. Самостійна робота.
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	середа, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Сучасний історик, археолог потребують поглибленої фахової підготовки з різних історичних дисциплін і зокрема археології. Він повинен знати археологічні епохи, культури, головні археологічні пам'ятки світового рівня і України. Науковцю необхідне усвідомлення різноманітних історичних джерел і методики їх обробки, оскільки на сьогодні археологія використовує велику кількість методів отримання і обробки матеріальних джерел, зокрема природничих наук, і математику, і комп'ютерну технологію тощо. Предмет вивчення археології – історія людства та закономірності його розвитку на підставі речових (археологічних джерел). Вивчення історії вимагає знання основ загальносвітової історії розвитку матеріальної культури і її головних етапів і порівняння їх із головними етапами розвитку культури на території України.

Програма курсу «Археологія» має на меті ознайомити студентів спеціальності Історія та археологія з пам'ятками матеріальної культури давнього населення України та навчити їх убачати в даних старожитностей підгрунтя для дослідження різноманітних аспектів життєдіяльності первісних громад, племен і народів далекого минулого, а також використовувати ретельний аналіз конкретних артефактів для історичних реконструкцій та узагальнень. Серед основних завдань, що ставляться у ході викладання курсу – ознайомлення з методикою проведення польових археологічних досліджень, розгляд концепцій вчених, щодо часу та шляхів заселення території України людиною, вивчення динаміки розвитку природного оточення людини у плейстоцені та визначення його впливу на розселення первісних громад, висвітлення кризи мисливського господарства, дослідження “неолітичної революції” та її значення для подальшого розвитку людства, вивчення процесу впровадження у виробництво металів (міді, бронзи, заліза) та його історичних наслідків, дослідження кіммерійської доби, скіфського часу, сарматської історії, висвітлення проблем грецької колонізації Північного Причорномор'я, вивчення ключових питань етногенезу та етнічної історії слов'янського населення Східної Європи.

3. Мета та цілі курсу

Викладання курсу археології має на меті навчити студентів використовувати пам'ятки матеріальної культури як об'єкт для вивчення господарства, побуту, культури, історії племен і народів, що жили в глибокому минулому, навчити майбутніх спеціалістів використовувати глибокий аналіз конкретних археологічних матеріалів для історичних узагальнень, висновків. Навчити студентів досліджувати такі пам'ятки за допомогою археологічних методів та методів суміжних дисциплін, простежувати основні періоди історичного й культурного розвитку населення,

етнічні й соціально-економічні процеси на території нашої країни.

Цілі курсу

- методичні: сформувані науковий підхід до аналізу та інтерпретації археологічних матеріалів як основи реконструкції історичного процесу;
- пізнавальні: сприяти усвідомленню глибоких коренів та витоків нашої культурної спадщини на досягненнях сучасної археології, без використання ідеологічних стереотипів та міфологем;
- практичні: надати вмінь аналізувати джерела та критично сприймати інформацію і теоретичні міркування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- історію розвитку археології, як науки;
- систематизацію археологічних джерел;
- методи археологічного датування;
- методи вивчення археологічних пам'яток;
- періодизацію і хронологію археології України.

вміти:

- використовувати набуті знання для вивчення проблем історії стародавнього населення;
- робити висновки та узагальнення на основі аналізу характеру археологічних джерел;
- використовувати різні методи археологічного дослідження для датування (відносного) археологічних пам'яток;
- узагальнювати дані про господарство і матеріальну культуру стародавнього населення на основі аналізу характеру археологічних джерел.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетентності соціально-особистісні:

- здатність формувати історичну і громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну пам'ять;
- здатність діяти на основі етичних міркувань, діяти соціально і громадсько свідомо;
- здатність брати на себе відповідальність, урегульовувати конфлікти, бути активними у прийнятті рішень, суспільному житті;
- здатність до розуміння духу підприємництва;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) і використовувати їх у практичній діяльності;
- адаптивність і комунікабельність.

Загальнонаукові компетентності:

- базові уявлення історичні процеси, явища і події, які відбувалися у Центрально-Східній Європі й в Україні в давнину;
- базові знання про особливості розвитку давнього населення і уміння їх використовувати у професійній діяльності.
- навички вивчення і управління історико-краєзнавчою інформацією в школі;
- дослідницькі навички пошуку матеріалів з історії, етнографії рідного краю.

Інструментальні компетентності:

- навички здійснення структурування навчального матеріалу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел інформації;
- самостійна оцінка різних версій й думок про історичні події;
- володіння термінологічно-понятійним апаратом;
- використання інформаційних і комунікаційних технологій при вивченні археології, давньої і середньовічної історії України і вміння їх використання у майбутній професійній діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів.

Професійні компетентності:

- здатність володіти знаннями із предметної області майбутньої професії історика та археолога. Знати і розуміти основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки, теоретичні основи правової та економічної наук, теоретичні і практичні основи навчання історії і археології ; орієнтуватися на їх сучасні досягнення;
- здатність знати термінологію та наукову періодизацію фахових предметів;
- здатність розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись грамотності;
- здатність здійснювати аналіз, синтез ін., мати сформоване критичне мислення;
- здатність використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси і вміти впроваджувати ІКТ в освітній процес;
- здатність вести пошукову роботу, а також здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі археології, історії, історичного краєзнавства; застосовувати міждисциплінарний підхід;
- здатність виокремлювати актуальні питання з питань археології;
- здатність пропонувати та обґрунтовувати складові історико-краєзнавчої роботи в школі.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-2-й семестри	032 Історія та археологія	I курс	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	----------------	-------------	------------------

<p>Тема 1. Теоретичні проблеми археологічної науки</p>	<p>лекція, 2 год. семінарське заняття, 4 год.; СР 20 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Археологія України: Курс лекцій / За ред. Л.Л.Залізняка. – К., 2005. 2. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан. – 2004, 2005. 3. Бунятян К.П. Давнє населення України.- К., 1999. 4. Давня історія України: У 2 т.- Т.І.- К., 1995. 5. Залізник Л.Л. Первісна історія України.- К., 1999. 6. Мартынов А.И., Шер Я.А. Методы археологического исследования. – М., 1989. 7. Словник-довідник з археології. – К., 1996. 8. Чмихов М.О., Кравченко Н.М., Черняков І.Т. Археологія і стародавня історія України: Курс лекцій. - К., 1992. 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та мультимедійної презентації, 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p>	<p>вересня 2019 р.</p>
<p>Тема 2. Палеоліт і мезоліт України. Семінар «Палеоліт України» 1. Господарство і заняття населення України доби раннього палеоліту. 2. Найважливіші пам'ятки (стоянки) раннього палеоліту України. 3. Господарство і заняття пізньопалеолітичного населення України. 4. Палеолітичне мистецтво. 5. Пам'ятки мезоліту України.</p>	<p>лекція, 4 год. семінарське заняття, 4 год.; СР 20 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Археологія України: Курс лекцій: Навч. посібник / за ред. Л.Л.Залізняка. – К., 2005. 2. Борисковский П.И. Древнейшее прошлое человечества.- М, 1980. 3. Бунятян К. П. Давнє населення України. - К., 1999. 4. Бунятян К.П., Мурзін В.Ю., Симоненко О.В. На світанку історії.- Україна крізь віки. - Т.1.- К., 1998. 5. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. – Тернопіль, 2004, 2005, або К., 1994. 6. Гладилин В.Н. Проблема раннего палеолита Восточной Европы. - К., 1976. 7. Давня історія України: У 3-х т.-Т.1.- К., 1997. 8. Давня історія України: У 3-х т.-Т.1.- К., 1997. 9. Долуханов П.Я. География каменного века. - М., 1979. 10. Залізник Л. Л. Первісна історія України. - К., 1999. 11. Мацкевий Л.Г. Мезолит запада Украины. – К., 1991. 12. Монгайт А.Л. Археология Западной Европы.- Т.1.- М., 1973. 13. Пидопличко И.Г. Позднепалеолитические жилища из костей мамонта в Украине. - К., 1969. 14. Телегін Д.Я. Мезолітичні пам'ятки України.-К., 1982. 15. Чмихов М.О., Кравченко Н.М., Черняков І. Т. Археологія та стародавня історія України.- К., 1992.- С. 76-92. 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та мультимедійної презентації, 4 год.;</p> <p>індивідуальна робота – підготовка кожним студентом тематичної археологічної карти «Пам'ятки пізнього палеоліту України», 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>1-5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>друга половина семестра 2019 р.</p>

<p>Тема 3. Населення неолітичної доби. Культури неоліту. Семінар Неоліт України. Культури неоліту.</p> <p>1.Характерні риси неолітичної епохи. Періодизація і хронологія неоліту.</p> <p>2.Пам'ятки буго-дністровської культури.</p> <p>3.Культура лінійно-стрічкової кераміки.</p> <p>4.Дніпро-донецька культура.</p> <p>5.Культура ямково-гребінцевої кераміки.</p>	<p>Лекція, 4 год, семінарське заняття, 6 год.; СР 20 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Археологія України: Курс лекцій: Навч. посібник /за ред. Л.Л.Залізняка. – К., 2005. Бунятян К. П. Давнє населення України. - К., 1999. Бунятян К.П., Мурзін В.Ю., Симоненко О.В. На світанку історії. - Україна крізь віки. - Т.1.- К., 1998. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. – Тернопіль, 2004; або перше видання - К., 1994. Давня історія України: У 2-х т.- Т.1. - К., 1995. Давня історія України: У 3-х т.-Т.1.- К., 1997. Словник - довідник з археології. – К., 1996. Телегін Д.Я., Титова Е.Н. Поселения днепродонецкой этно-культурной общности эпохи неолита. – К., 1998. Чмихов М.О., Кравченко Н.М., Черняков І. Т. Археологія та стародавня історія України. - К., 1992 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та мультимедійної презентації, 6 год.;</p> <p>індивідуальна робота – підготовка кожним студентом тематичної археологічної карти «Неолітичні культури на території України», 4 год.</p>	<p>1-5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>1-5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>друга половина семестра 2019 р.</p>
<p>Тема 4. Епоха раннього металу. Міднокам'яний і бронзовий вік. Семінар 1. «Пам'ятки енеоліту східної Європи»</p> <p>1.Енеоліт та його значення в історії людства.</p> <p>2.Пам'ятки трипільської культури в Україні:</p>	<p>лекція, 4 год. семінарські заняття, 6 год.; СР 20 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Археологія Прикарпаття, Волини и Закарпаття (энеолит, бронза и раннее железо).- К., 1990. Бунятян К.П., Мурзін В.Ю., Симоненко О.В. На світанку історії. - Україна крізь віки. - Т.1.- К., 1998. Давня історія України: У 2 т.- Т.1. - К., 1995. Давня історія України.-Т.1.- К., 1997. Даниленко В.Н. Энеолит Украины. - К., 1974. Залізняка Л.Л. Первісна історія України. - К., 1999. Збеневич В.Г. Позднетрипольские племена Северного Причерноморья. - К., 1974. Кочкін І. Трипільські пам'ятки північно-східного Передкарпаття // Галичина. - 1997. - №1.- С.5-13. Круц В.А. Позднетрипольские памятники Среднего Поднепровья. - К., 1977. Свешніков І.К. Історія населення Передкарпаття, Поділля і Волині в кінці III – на початку II 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та мультимедійної презентації, 6 год.;</p> <p>індивідуальна робота – підготовка кожним студентом тематичної археологічної карти, 4 год.</p>	<p>1-5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>1-5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>друга половина семестру 2019 р.</p> <p>листопад 2019 р</p>

<p>а) історія дослідження, територія розташування, періодизація і хронологія; б) поселення і житла; в) характеристика господарства і занять, знаряддя праці і предмети озброєння; г) керамічний посуд, орнаментация; д) проблема походження та історичної долі трипільських племен.</p> <p>3. Середньостогівська культура. 4. Пам'ятки ямної культури.</p> <p>Семинар 2. «Бронзовий вік на території України» 1. Бронзовий вік як історична епоха в історії людства. 2. Культура шнурової кераміки. 3. Катакомбна культурно-історична спільність. 4. Зрубна культурно-</p>		<p>тисячоліття до н.е. – К., 1974.</p> <p>11. Словник-довідник з археології.- К., 1996. 12. Телегін Д.Я. Середньостогівська культура епохи міді.- К., 1973. 13. Телегін Д.Я., Нечитайло А.Л., Потехина И.Д., Панченко Ю.В. Новоданиловская и среднестоговская культуры. – К., 2001.</p> <p>1. Археология Прикарпатья, Волыни и Закарпатья (энеолит, бронза и раннее железо).- К., 1990. 2. Березанская С.С. Северная Украина в эпоху бронзы.- К., 1982. 3. Березанская С.С., Отрощенко В.В., Чердниченко Н.Н., Шарафутдинова И.Н. Культуры эпохи бронзы на территории Украины. – К., 1986. 4. Бунятян К.П., Мурзін В.Ю., Симоненко О.В. На світанку історії.- Україна крізь віки.- Т.1.- К., 1998. 5. Бунятян К.П. Давнє населення України. - К., 1999. 6. Давня історія України: У 2 т.- Т.І.- К., 1995. 7. Давня історія України: У 3 т.-Т.1.- К., 1997. 8. Залізник Л.Л. Первісна історія України.- К., 1999. 9. Словник-довідник з археології. – К., 1996. 10. Черняков И.Т. Северо-Западное Причерноморье во 2-й половине 2 тыс. до н.э. - К., 1985. 11. Чмихов М.О., Черняков И.Т. Хронологія археологічних пам'яток епохи міді-бронзи на території України. - К., 1988. 12. Шарафутдинова И.К. Степное Поднепровье в эпоху поздней бронзы.- К., 1982.</p>			
--	--	---	--	--	--

історична спільність.					
<p>Тема 5. Археологія раннього залізного віку.</p> <p>Семінар 1 «Скіфська доба в археології України. Степові скіфи»</p> <p>1. Проблема походження, етнічна приналежність та розселення скіфських племен.</p> <p>2. Господарство і побут скіфських племен.</p> <p>3. Царські кургани скіфів, поховальний обряд.</p> <p>4. Скіфське мистецтво, звіриний стиль.</p> <p>Семінар 2. Тема: «Археологія античних міст Північного Причорномор'я».</p> <p>1. Грецькі колонії Нижнього Побужжя : поселення на острові Березань, місто</p>	<p>лекція, 4 год. семінарські заняття, 8 год.; СР 20 год.</p>	<p>Тема 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> Археологія України: Курс лекцій: Навч. посібник. – К., 2005. Бунятян К.П., Мурзін В.Ю., Симоненко О.В. На світанку історії.- Україна крізь віки.- Т.1.- К., 1998. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. – Тернопіль, 2004. Давня історія України: У 3-х. т.-Т.2.- К., 1998. Ильинская В.А., Тереножкин А.И. Скифия VII- IV вв. до н.э. – К., 1983. Мозолевський Б.М. Товста Могила. – К., 1979. Мурзин В.Ю. Происхождение скифов: основные этапы формирования скифского этноса. – К., 1990. Ольговський С. Я. Володарі степу. Військова справа й озброєння скіфів VII ст. до н.е. – III ст. н.е. / Сергій Ольговський. – К.: Наш час, 2010. – 128 с.:іл. – (Сер. “Плац д’Арм”). Степи евразийской части СССР в скифо-сарматское время.– М., 1989. Черненко Е.В. Скифские лучники.- К., 1981. Черненко Е.В., Бессонова С.С., Болтрик Ю.В. Скифские погребальные памятники степей Северного Причерноморья.- К., 1986. Шрамко Б.А. Бельское городище скифской эпохи (город Гелон). – К., 1987. <p>Тема 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> Античные государства Северного Причерноморья.- М., 1984. Археологія України: Курс лекцій: Навч. посібник. – К., 2005. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. – Тернопіль, 2004. Давня історія України: У 3-х. т.-Т.2.- К., 1998. Гайдукевич В.Ф. Боспорские города.- Л., 1981. Зубар В., Ліньова Е., Сон Н. Античний світ Північного Причорномор'я.- К., 1999. Зубарь В.М. Северный Понт и Римская империя. – К., 1998. 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та мультимедійної презентації, 8 год.;</p> <p>індивідуальна робота – підготовка кожним студентом тематичної археологічної карти - «Пам'ятки скіфської доби (кургани, городища, міста) на території України» - 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>1-5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>Перша половина другого семестру 2020 р..</p> <p>кінець лютого 2020 р.</p>

<p>Ольвія. 2. Колонії Нижнього Подністров'я: Ніконій, Тіра. 3. Грецькі колонії Криму: Херсонес, Пантікапей. 3. Поховальний обряд і поховальні пам'ятки.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 8. Зубарь В.М. Таврика и Римская империя. - К., 2004. 9. Зубарь В.М., Сон Н.А. Греки и римляне в Нижнем Поднестровье. – К., 1996. 10. Зубарь В.М., Русяева А.С. На берегах Боспора Киммерийского. – К., 2004. 11. Карышковский П.О., Клейман И.Б. Древний город Тира. – К., 1985. 12. Крапивина В.В. Ольвия. Материальная культура I-IV вв. н.э.- К., 1993. 13. Кругликова И.Т. Античная археология.- М., 1984. 14. Крижицкий С.Д., Зубар В.М., Русяева А.С. Античні держави Північного Причорномор'я.- Україна крізь віки.- Т.2.- К., 1998. 15. Крыжицкий С.Д. Архитектура античных государств Северного Причерноморья.- К., 1993. 16. Русяева А.С., Русяева М.В. Ольвия Понтийская. – К., 2004. 17. Словник-довідник з археології.- К., 1996. 18. Сорочан С.Б., Зубарь В.М., Марченко Л.В. Херсонес – Херсон – Корсунь. – К., 2003. 			
<p>Тема 6. Слов'яно-руська археологія. Тема семінарського заняття 1: «Зарубинецька та черняхівська культури» 1. Характеристика зарубинецької культури. 2. Черняхівська культура: а) історія дослідження та територія</p>	<p>лекція, 6 год. семінарське заняття, 8 год.; СР 20 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Археология Прикарпаття, Волыни и Закарпаття (раннеславянский и древнерусский периоды).- К., 1990. 2. Баран В.Д. Давні слов'яни. - Україна крізь віки. - Т.3.- К., 1998. 3. Баран В.Д. Ранні слов'яни між Дністром і Прип'яттю. - К., 1972. 4. Бунятян К.П. Давне населення України. - К., 1999. 5. Винокур І.С. Черняхівська культура: витоки і доля. – Кам'янець-Подільський, 2000. 6. Винокур І.С., Тимошук Б.О. Давні слов'яни на Дністрі.- Ужгород, 1977. 7. Восточные славяне в VI-XIII вв.- М., 1982. 8. Давня історія України: У 2 т. - Т.2. - К., 1995. 9. Давня історія України: У 2 т.- Т.1. - К., 1995. 10. Древняя Русь. Город, замок, село.- М., 1985. 11. Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. - Україна 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та мультимедійної презентації, 8 год.;</p> <p>індивідуальна робота – підготовка кожним студентом тематичної археологічної карти «Городища і селища Київської Русі», 4 год.;</p> <p>підсумкова контрольна робота</p>	<p>5 б. (вибірково, під опитування на семінарі). 1-5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>Друга половина другого семестру 2020 р. Травень 2020 р.</p>

<p>розташування; б) поселення та житла; в) господарство та заняття; г) поховальний обряд та релігійні уявлення; д) проблема етнічної приналежності носіїв черняхівської культури.</p> <p>Заняття 2 «Археологія епохи Київської Русі» 1. Городища. 2. Неукріплені поселення (селища) Київської Русі. 3. Поховальний обряд, могильники. 4. Археологія літописного Галича.</p>		<p>крізь віки. - Т.5. - К., 1998.</p> <p>12. Приходнюк О.М. Археологічні пам'ятки Середнього Подніпров'я VI-IX ст. н.е.- К., 1980.</p> <p>13. Русанова И.П. Славянские древности VI-VII вв. – М., 1976.</p> <p>14. Седов В.В. Восточные славяне в VI-XIII вв.- М., 1982.</p> <p>15. Славяне Юго-Восточной Европы в предгосударственный период / Под ред. В.Д. Барана.- К., 1990.</p> <p>16. Словник-довідник з археології. – К., 1996.</p> <p>17. Толочко О.П., Толочко П.П. Київська Русь.- Україна крізь віки. - Т. 4. - К., 1998.</p> <p>18. Толочко П.П. Древнерусский феодальный город.- К., 1989.</p> <p>19. Толочко П.П. Киевская Русь.- К., 1996.</p> <p>20. Томенчук Б. П. Археологія городищ Галицької землі. Галицько-Буковинське Прикарпаття. Матеріали досліджень 1976-2006. – Івано-Франківськ, 2008.</p>			
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий – початок червня 2020 р.):</p> <p>1) усні та письмові відповіді на семінарських заняттях з використанням мультимедійних презентацій своїх відповідей – 15 балів (три оцінки на дев'яти семінарських заняттях);</p> <p>2) підсумкова контрольна робота на останньому занятті - 15 б.</p> <p>3) індивідуальна робота № 1: підготовка кожним студентом (-кою) тематичної археологічної карти «Пам'ятки пізнього палеоліту України», 4 год. – 2 бали;</p> <p>4) індивідуальна робота № 2: підготовка кожним студентом (-кою) тематичної археологічної карти «Неолітичні культури на території України», 4 год. – 2 бали;</p> <p>5) індивідуальна робота № 3: підготовка кожним студентом (-кою) тематичної археологічної карти «Культури</p>				

	<p>бронзового віку України», 4 год. – 2 бали; б) індивідуальна робота № 4: підготовка кожним студентом (-кою) тематичної археологічної карти «Пам'ятки скіфської доби (кургани, городища, міста) на території України», 4 год. – 2 бали; 7) індивідуальна робота № 5: підготовка кожним студентом (-кою) тематичної археологічної карти «Городища і селища Київської Русі» 4 год.– 2 бали; 8) підготовка підготовка кожним студентом (-кою) реферату на визначену тему - 10 балів.</p> <p>Загальна кількість – 50 балів.</p> <p>Підсумковий контроль – іспит (екзамен) (червень 2020 р.): Письмовий іспит Екзаменаційний білет складається з описової частини (в екзаменаційному білеті по 3 питання, які відповідають питанням програмових вимог, кожне оцінюються максимально 10 балами,) – 30 балів. і тестової частина, яка складається з 20 тестових питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал - загальна кількість балів 20 балів. Загальна кількість балів за відповідь на екзамені – 50 балів.</p> <p>Сумарна кількість – 100 балів.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Індивідуальні роботи з Археології мають форму створення тематичних археологічних карт (5 карт) і написання реферату на визначену тему: Студенти протягом семестру готують і здають на перевірку тематичні археологічні карти. В якості основи карти може бути використана контурна карта України (виділені ріки, підписані їх назви). Контури територій археологічних культур наносяться кольоровими олівцями, а сама їх територія затонується відповідним кольором. Для пояснення зображеного в кутку карти необхідно розташувати «Умовні позначення», де вказати всю необхідну інформацію. За кожну виконану карту можна отримати 2 бали. (2 б. x 5 карт =10 б.).</p> <p>Критерії оцінювання реферату, мультимедійного проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> – глибоке, чітке і логічне розкриття проблеми, дотримання наукових норм оформлення, відображена власна позиція - 5 балів – обґрунтоване розкриття проблеми, є незначні помилки в оформленні наукового апарату - 4 бали – тема розкрита неповно, є помилки в оформленні наукового апарату, використано обмежену кількість джерел - 3 бали – розкритий лише окремих аспект, реферат суто компілятивного характеру, є суттєві помилки в оформленні наукового апарату, зданий несвоєчасно - 2-1 бали – реферат не захищений - 0 балів

Семінарські заняття	Тема 1. Теоретичні проблеми археологічної науки (4 год.)
	Тема 2. Палеоліт і мезоліт України (4 год.)
	Тема 3. Населення неолітичної доби. Культури неоліту. (4 год.)
	Тема 4. «Пам'ятки енеоліту східної Європи» (4 год.).
	Тема 5. «Бронзовий вік на території України» (4 год.).
	Тема 6. «Скіфська доба в археології України. Степові скіфи» (4 год.)
	Тема 7. «Археологія античних міст Північного Причорномор'я». (4 год.).
	Тема 8. «Зарубинецька та черняхівська культури» (2 год.).
	Тема 9. «Археологія епохи Київської Русі» (4 год.).
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <p>1) змісту питань планів семінарських занять (перший – другий семестри 2019-2020 н.р.). Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка мультимедійних презентацій для відповідей на семінарські питання. Мультимедійна презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки). Показує здатність студентом (-кою) використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси і вміння впроваджувати ІКТ в освітній процес;</p> <p>2) п'яти індивідуальних робіт протягом (перший – другий семестр 2019-2020 н.р.). Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) тієї чи іншої індивідуальної роботи.</p> <p>3) належна підготовка реферату на обрану тему.</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (іспиту – екзамен) у червні 2020 р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.</p>
7. Політика курсу	
<p>Політика курсу «Археологія» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.</p>	
8. Рекомендована література	
Базова	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Археологія України: курс лекцій / За ред. Л.Залізняка.- К.: Либідь, 2005. 2. Бунятян К.П. Давнє населення України: навчальний посібник. – К.: Либідь., 1999. – 225 с.; 2003. 3. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. – Тернопіль: Навчальна книга- Богдан, 2004, 2005. 	

4. Ситник О. Культурна антропологія: походження людини і суспільства. навч. посібник. – Львів, 2012.
5. Словник-довідник з археології / Редактор-укладач Н.О.Гаврилюк.- К., 1996.
6. Чмихов М.О., Кравченко Н.М., Черняков І.Т. Археологія і стародавня історія України: Курс лекцій. - К., 1992.

Допоміжна

1. Брей У., Трамп Д. Археологический словарь. – М., 1990.
2. Бунятян К.П., Мурзін В.Ю., Симоненко О.В. На світанку історії. – К., 1998.
3. Бурдо Н.Б., Відейко М.Ю. Трипільська культура. Спогади про золотий вік. – К.: Фоліо, 2007.
4. Відейко М.Ю. Шляхами трипільського світу. – К.: Наш час, 2007.
5. Давня історія України. – К., 1997. – Т. 1.
6. Давня історія України. – К., 1998. – Т. 2.
7. Давня історія України. – К., 2000. - Т.3.
8. Енциклопедія трипільської цивілізації: У 2 т., 3 кн. – К., 2004.
9. Етнічна історія давньої України. – К., 2000.
10. Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат: Археологія та антропологія. - Т. 1. - Львів, 1999.
11. Залізник Л.Л. Найдавніше минуле України. – К.: Наукова думка, 1997.
12. Залізник Л.Л. Охотники на северного оленя Украинского Полесья эпохи финального палеолита. К., 1989.
13. Зубар В.М., Ліньова Є.А., Сон Н.О. Античний світ Північного Причорномор'я. – К., 1999.
14. Зубарь В.М. Некрополь Херсонеса Таврического I-IV вв.н.э. - К., 1982.
15. Ильинская В.А., Тереножкин А.И. Скифия VII-IV вв. до н.э. - К., 1983.
16. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник: Навч. посіб. / В.Литвин, В.Гусєв, А.Слюсаренко та ін. – К., 2002.
17. Кадеєв В.И. Херсонес Таврический в первых веках нашей эры.- Харьков, 1981.
18. Кам'яна доба України: Зб. наук. статей. - К., 2003.
19. Козак Д.Н. Пшеворська культура у Верхньому Подністров'ї і Західному Побужжі. - К., 1984.
20. Крапивина В.В. Ольвия. Матеріальна культура I - IV вв. - К., 1993.
21. Крижицький С.Д., Зубар В.М., Русяєва А.С. Античні держави Північного Причорномор'я. - К., 1998. - (Україна крізь віки, т. 2).
22. Кутайсов В.А. Керкинитида в античную эпоху. К., 2004.
23. Мозолевский Б.Н., Полин С.В. Курганы скифского Герроса. К., 2005.
24. Монгайт А.Л. Археология Западной Европы. Каменный век.- М., 1973.
25. Монгайт А.Л. Археология Западной Европы. Бронзовый и железный века. – М., 1974.
26. Русяєва А.С. Религия и культы античной Ольвии. - К., 1992.
27. Славяне Юго-Восточной Европы в предгосударственный период / Под ред. В.Д.Барана.- К., 1990.
28. Словник-довідник з археології. –К.- 1989.
29. Толочко П.П. Древнерусский феодальный город.- К., 1989.

30. Толочко П.П. Древний Киев. - К., 1983.
31. Толочко П.П. Киев и Киевская земля в эпоху феодальной раздробленности XII-XIII вв. - К., 1980.
32. Толочко П.П. Кочевые народы степей и Киевская Русь. - К., 1999.
33. Томенчук Б. Археологія городищ Галицької землі. Галицько-Буковинське Прикарпаття. Матеріали досліджень. 1976 – 2006 рр. – Івано-Франк 2008.
34. Цвек О.В. Поселення східнотрипільської культури (короткий нарис). – К., 2006.

15. Інформаційні ресурси

<http://eeu-a.kiev.ua/>

<http://www.vgosau.kiev.ua/>

<http://www.dnabb.org/modules.php?name=GuestBL>

<http://starozhytnosti.org.ua/?cat=1>

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Archeology/texts.html

<http://www.e-anthropology.com/Katalog/Arheologia/Stratum+plus.+2010.+No+2.aspx>

<http://www.iananu.kiev.ua/>

Викладач

Кочкін І.Т.